

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 327. In quibus in venditionibus aliisque contractibus retractus locum habeat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

alienata; cum sub obligatione reditus alienatio facta, Arg. *L. voluntatem*, §. 1. ff. *quib. mod. pignus*; secus autem sit, si re non ex vi antecedentis pacti fuerit rempta, ut AA. iidem. Sexto res patrimonialis vendita remotiori consanguineo retrahi potest à proximioris, licet enim res hac ratione non exierit extra familiam, proximior tamen potius jus habet, quod ei eripi non poterat; sed neque retractus præcisè concessus est, ne res extra familiam deveniant, sed ne deveniant ad eum, ad quem devenire non debent. & ita tenent. Gl. in *c. constitutus*, de in integ. rest. v. *consuetudinem* Abb. *ibid.* notab. §. Molin. d. 370. §. *dubium* deinde. Gutt. *pract.* 99. l. 2. q. 150. Castrop. l. c. §. 5. num. 3. Tiraq. l. c. §. 11. gl. 6. num. 16. Boër. *decis.* 76. num. 7. Berlich. Zoef. Cujac. & alii, quos citat & sequitur Struv. ad ff. de leg. commissor. th. 59. Ubi verò res vendita uni ex æquè proximis, à cæteris consanguineis eam etiam pro rata retrahi non posse, quia res hac ratione neque ad extraneum, neque ad remotiorem cognatum venit, & penes venditorem esse videtur posse rem uni, cui maluerit, ex æquè proximis vendere, tradit *l. c.* Struv. Verùm contractum verius esse asserit Castrop. l. c. num. 6. citans pro hoc Gutt. q. 151. Molin. l. c. §. *dubium*. Gomez. 2. var. c. 2. q. 12. Et. eò quòd consanguinei in eodem gradu jus æquale habeant rem alicui ex ipsis venditam retrahendi, singuli pro suis portionibus æquis, quo jure illos venditor defraudare non debet. Septimò bona patrimonialia ipsius patris ab eo vendita filius retrahere potest; cum enim id liceat consanguineo remotiori, cur non filio: Sed neque id est contra reverentiam patri debitam; cum per hoc non impugnetur ab eo directè factum patris; sed potius retractus hic est illius approbatio, apposita apra subrogatione. Sed neque etiam filius in hoc casu retrahit alteri, scilicet patri, quod est contra naturam retractus, sed sibi; cum bona illa patris vi talis retractus quò ad proprietatem cedant filio, & reddantur bona adventitia filii. ita ferè Castrop. *cit.* §. 5. n. 8. Bona quoque patrimonialia adventitia ipsius filii, quorum ususfructum & administrationem pater habet, si vendiderit pater, filium, non tantum emancipatum, quia is sui juris est, & sibi acquirere potest, sed etiam non emancipatum posse vivo patre retrahere, verius existimat Castrop. l. c. eò quòd, licet regulariter pater nomine filii sui non emancipati operetur, id tamen tantum verum est, dum in utilitatem filii bona illius administrat; non verò ubi ea administrat in damnum & præjudicium illius, uti facit, dum ea vendit extraneo. non obstante. l. 1. c. de *annal. except.* cum ea procedat ad summum de alienatione bonorum adventitiorum filii facta à patre non cedente in filii præjudicium. Adde, quod sæpe inculcat Castrop. retractum non esse revocationem alienationis, sed approbationem, solum subrogato alio emptore.

3. Resp. tertio: Bona subhastata vendita, dum, si ea plus licitanti necdum addita, sed statim post licitationem factam ab extraneo consanguineo offert idem pretium, juri retractus est locus, cum enim eo casu consanguineus perinde se habeat, ac si esset inter licitantes, merito aliis extraneis præferendus est, ut Struv. l. *cit.* th. 61. Verùm id non ad jus retractus strictè talis, de quo hic, sed potius ad jus protimiseos spe-

ctat. Si verò bona autoritate Judicis addita sint plus licitanti, & sic transferunt in ejus dominium juri retractus non subsistant amplius, quare publicè autoritate Judicis venum exposita, consanguineus reclamare debebat. Struv. l. c. citans Gratian. *discept. for.* 544. num. 50. & alios, aliis etiam quò ad hoc dissentientibus apud eundem. Sic etiam bona semel cessa, vel in quæ immixtus creditor, ab eodem dein publicè licitationi exposita, cognatis debitoris nolentibus ea emere, divendita alicui extraneo, ab eo dein retrahi non posse, astruit Muller. ad Struv. l. c. lit. 1.

Quest. 327. In quibus venditionibus aliisve contractibus venditioni similibus retractus locum habeat vel non habeat?

1. Resp. primò: Locus non est retractui in venditione nulla; quia in eo casu non retraheretur res ab emptore, sed à venditore; cum sit hujus non illius. Castrop. l. c. §. 5. n. 13. Sic quoque retractui locum non esse, si inter emptorem & venditorem conventum, ut si quis retractum intentaret, contractus sit nullus, asserit Reiffent. h. t. num. 413. citatis, Tiraq. §. 2. gl. 2. num. 59. Harprecht. in §. *fin. Inst. h. t. a num.* 301. eò quòd talis contractus sit conditionatus conditione suspensiva, quæ eveniens contractum annullat.

2. Resp. secundò: Locus est retractui in datione rei in solutum, id est, si res patrimonialis immobilis. V. g. prædium certo pretio æstimatum sit datum loco pecuniæ debitæ in solutum creditoribus pro debito quantitatis seu quantitate debiti, juxta l. 24. ff. de *pignor. act.* Idque, sive datio hæc sit voluntaria, hoc est, quæ sit ex voluntate debitoris etiam sponte cedentis bonis, sive necessaria, id est, quæ sit debitore invito autoritate Judicis bona obæratæ debitoris creditoribus addicentis. Molin. *cit.* d. 370. §. *dubium est, si res.* Gutt. 99. *pract.* l. 2. q. 157. Castrop. l. c. §. 6. n. 3. citatis aliis. Muller. in Struv. l. c. th. 61. creditorum enim nihil interest, quòd potius rem adjudicatam retineant, quàm quòd pecuniam recipiant, & esto datio in solutum non sit propriè & rigorosè venditio, frequenter tamen talis nuncupatur, & talis contractus vicem venditionis obinet, & certè si alienatio fundi patrimonialis extra propinquorem consanguineum permetteretur retractui non obnoxia ob dationem in solutum, æquè hac via possent bona patrimonialia exire extra familiam, quàm per venditionem, ut Castrop. l. c. Dixi cum eodem; loco pecuniæ debitæ seu pro pecuniæ debitæ: nam si detur pro debito, quod non est pecunia seu pretium, locus non est retractui; quia vel est permutatio aliisve contractus innominatus. nisi fortè prius fuerit prædium subhastatum, ut juxta illius æstimationem satisfaceret debitum; eo enim casu prædium jam æstimatum datum creditori in solutum retrahi potest; eò quòd prædium, antequam detur in solutum, venditum censetur, ita Castrop. l. c. n. 4. cum Molin. l. c.

3. Resp. tertio: In datione prædii alteriusve rei patrimonialis in dotem æstimatæ (dantur enim res immobiles in dotem æstimatæ vel non æstimatæ, l. 10. 12. Et 17. ff. de *jur. dot.* sique hæc æstimatio vel præcipuè venditionis causâ, ita ut

eâ factâ, contrahatur emptio & venditio interdantem & accipientem, & prædium datum censfeator venditum. *l. 4. §. 5. & 16. ff. de jur. dot.* vel fit solum taxationis gratiâ, ut confter, quanti res data fit, declareturque summa, quæ pro rebus dotalibus redditur, casu quo culpâ mariti perditæ aut deterioratæ. *l. 69. §. 7. ff. eod.* in hac inquam datione est locus retractui, seu potest proximior consanguineus dato pretio, quod res æstimata est, eam retrahere ab accipiente, nimirum marito, utpote qui illius ex empto secutus nuptiis dominium pleno jure consecutus est, ita ut commodum exinde sentiat, dispendium subeat, & periculum præstare teneatur juxta. *l. 10. l. 69. & 16. ff. de jure dotum. l. 10. C. eodem. & Castrop. p. 3. const. 23. defens. 26. num. 2. Berlich, p. 3. concl. 29. num. 74. Muller. l. c. lit. d.* Secus verò si datum non æstimatò & ita docent Aflickis de jur. protimis. §. 3. num. 7. Tiraq. de retract. *l. 1. §. 1. gl. 14. num. 69. & seq. Castrop. l. c. num. 5. Muller. l. c.* qui tamen idem, seu rem retrahi non posse, si in dotem detur æstimatò taxationis gratiâ, docet citato Paril. *p. 3. conf. 81. num. 7.* Quin & alii apud eundem tenent, constitutionem dotis, sive fiat æstimatò, sive non æstimatio facta gratiâ venditionis, sive solum causâ taxationis, retractui non subjacere ob dotis favorem, cujus gratiâ multa specialia concessa leguntur. *l. 1. solut. matrim. auct. res qua. C. communia de legat. eâ ducti ratione, quòd licet æstimatio speciem venditionis contineat, & rei dotalis traditione dominium in emptorem maritum transferatur, hæc tamen emptio dotis gratiâ seu quasi emptio multum differat à simplice emptione, adedque non eodem jure quòd hæc veniat.* Adhæc, cum mulier res dotales etiam æstimatas soluto matrimonio vindicare possit, æstimatio revera non amplius inducere venditionem videatur. Illud, quod idem Muller. citatis pro hoc aliis, dicit, dotem, quæ assignari solet moniali ingredienti monasterium, aut etiam Ecclesiæ ante ejus fundationem & constructionem, non subjacere retractui juxta *c. 8. de consecrat. eccles. & ibi Abb. verius videtur.* quò etiam referri posse dotes in fundationem Academiæ conferri solitas Arg. *cit. c. 8. ait idem.*

4. Resp. quartò: In datione rei patrimonialis in pignus seu hypotheccam, si oppignoratio facta pro tanto pretio, ut non sit spes relutionis, admittendus est retractus. Tiraq. de retract. *l. 1. §. 1. gl. 14. num. penult.* Castrop. *l. c. num. 6.* eò quòd tunc censeatur virtualiter & tacitè vendita, seu in perpetuum alienata. Arg. *L. legata. §. fin. ff. de suppellect. legat.* dum ibi dicitur inter bona legata non censeri rem leganti oppignoratam, nisi fuerit pro tanto pretio oppignorata, ut non sit spes relutionis. Quam tamen cessationem spei relutionis non licere inferre ex eo, quòd res oppignorata pro tanto pretio, quanti ipsa æstimatur, quia ait Castrop. ex eo inferre videtur, non esse tunc retractui locum; eum tunc non censeatur venditio.

5. Resp. quintò: In transactione, non quidem quò ad rem, super qua fit transactio, sed quò ad jus, quod remittitur, maximè si remittatur soluto pretio; cum tunc sit vera hujus juris venditio, est locus retractui, saltem de jure

communi. Tiraq. *l. c. num. 60. & seq.* Dico: de jure communi: quia contrarium verius esse dicit Castrop. *l. c. num. 7.* spectato jure Regio Regni sui, utpote quòd retractui tantum subsistant bona immobilia, non verò istiusmodi jura constituentia genus aliquid tertium bonorum medium inter mobilia & immobilia.

6. Resp. sextò: In permutatione retractui locus non est, idque etiam si in permutatione adderetur aliqua pecunia, eò quòd res permutanda non adæquet æstimationem rei, cum qua permutanda; eò quòd non addatur hæc pecunia, ut venditionem constituat, sed ut compenset excessum alterius rei, qua cum fit permutatio, nisi tamen fieret talis permutatio in fraudem retractus, ita Castrop. *l. c. num. 9.* dicens in regno suo esse extra dubium.

Quæst. 328. Quodnam sit tempus retractui concessum?

Resp. primò: Debet ea fieri intra tempus à jure vel consuetudine statutum. De jure autem communi post factam consanguineo proximiori legitimam denunciationem, & requisitionem, num velit rem emere, conceduntur ei duo menses, intra quos si emere nolit, res alteri vendi potest etiam extraneo, absque eo, quòd ea dein ab eo retrahi possit. Gail. *l. 2. obs. 19. num. 8. Laym. l. 3. sum. tr. 4. c. 17. num. 35. Castrop. tr. 33. d. 5. p. 29. §. 7. num. 1.* cum communi. An autem in hoc casu remotiores consanguinei, quibus nulla facta denunciatio, aut quibus nihil constitit de nolitione emendi proximioris retrahere adhuc possint rem venditam extraneo, meritò dubitari potest; cum per illam nolitionem seu cessionem proximioris, aut etiam mortem illius jus retractus adimi non posse videatur; uti id eis adimitur juxta dicta, dum re publica licitationi seu subhastationi exposita, iis non reclamantibus, extraneo addicta fuit. Si verò irrequisito proximioris res vendita fuit, ad retrahendum conceditur illi annus. AA. citati id colligentes ex *lib. 2. feudor. §. Tuus filios.* Porro num annus ille incipiat currere à die venditionis essentialiter perfectæ, nimirum per consensum mutuum contrahentium; an verò non nisi à die traditionis factæ seu venditionis completæ per traditionem, non convenit inter AA. posterius non improbabiler tenent. Gomez. *l. 2. var. c. 2. num. 16.* Faber, in *§. 1. Inst. h. t.* & alii apud Castrop. *l. c. num. 2.* hoc præcipuè nixi fundamento: quòd res non censeatur alienata & existè extra familiam, antequam venditio omnino consummata & completa, dominiumque rei translatum in extraneum, quòd factum ante traditionem non censeatur. Ad hæc lex retractus sit odiola, adeoque tempus ei statutum non videatur ampliandum. Alias eorum rationes vide apud Castrop. quas nescio, num satis plausibiliter diluat. *num. 4.* Nihilominus contrarium tradit. *num. 3.* citans pro hoc inter alios Tiraq. *l. 1. de retract. §. 1. gl. 10. num. 111. & §. 26. gl. 2. num. 42.* Covar. *l. 3. var. c. 11. num. 2.* Gutt. *2. pract. quæst. 152.* Laym. *ubi ante* qui tamen plus non dicit, quam currere hunc annum post perfectam venditionem, nulla interim speciali ratione allatâ pro hac sententia. Sed neque satis in